

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera, a soudkyní Mgr. Daniely Menclové a Mgr. Lenky Havlíčkové ve věci

žalobce: **P. C. D.**, narozeného X,
t. č. Vazební věznice Bělušice, Bělušice 66, 43401 Bělušice,
zastoupen advokátem Mgr. Vratislavem Polkou,
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2023, č. j. OAM-3542-36/ZR-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 27. 3. 2023, č. j. OAM-3542-36/ZR-2021, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v celkové výši 11 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím svého právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2023, č. j. OAM-3542-36/ZR-2021, kterým byla zrušena platnost jeho povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „z. o. p.“) a stanovena lhůta k vycestování z území 30 dnů od

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nabytí právní moci napadeného rozhodnutí, případně 30 dnů od propuštění žalobce z výkonu trestu odnětí svobody. Současně se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě namítal, že v řízení vedoucím k vydání napadeného rozhodnutí byla zvlášť závažným způsobem porušena ustanovení o řízení před správním orgánem, když tato pochybení jsou sama o sobě takové intenzity, že působí nezákonnost napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí pak dle žalobce nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, což má za následek jeho nezákonnost. Napadené rozhodnutí rovněž není dle jeho názoru řádně odůvodněno, zejména ve vztahu k přiměřenosti napadeného rozhodnutí. Žalobce v žalobě připustil, že byl na území České republiky odsouzen pro spáchání zločinu dle § 283 odstavce 2 písm. c) trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 7 roků a 6 měsíců a k peněžitému trestu ve výměře 250 000 Kč. Šlo však o jeho první a jediné odsouzení, je mu 64 let, v České republice žije již 40 let, ze kterých 27 let na území České republiky podnikal. Na území České republiky má celkem sedm dětí, z nichž šest studuje. Čtyři studují na vysoké škole a dvě na gymnáziu. Pět z jeho dětí má již občanství České republiky.
3. Žalobce namítal nesoulad mezi § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p., kterým je odůvodněno napadené rozhodnutí, a čl. 27 odstavce 2 směrnice č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „pobyťová směrnice“), dle něhož opatření přijatá z důvodu veřejného pořádku, nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Trval na tom, že předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečné závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou, nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou dle žalobce přípustná. Žalobce v tomto směru poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, z něhož vyplývá, že při rozhodování o zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu, i při jeho následném soudním přezkumu, je třeba v souladu s čl. 27 odst. 2 pobyťové směrnice zvážit existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého základního zájmu společnosti a nelze vycházet pouze ze skutečnosti, že jednatel byl v minulosti odsouzen pro spáchání trestného činu, ale je dále třeba vzít v úvahu další aspekty, a to zejména zákonem stanovený a uložený trest, míru zapojení do trestné činnosti, rozsah škody a tendenci jednotlivce k opakování trestné činnosti. Unijní právo tak brání omezení práva pobytu založenému na důvodech obecné prevence, o kterém je rozhodnuto s cílem odradit ostatní cizince, obzvláště bylo-li takové opatření přijato automaticky v důsledku odsouzení pro trestný čin, aniž by bylo přihlédnuto k osobnímu chování pachatele trestného činu, nebo nebezpečí, které představuje pro veřejný pořádek. V interpretaci závěrů Ústavního soudu pak žalobce odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-47, a ze dne 21. 10. 2022, č. j. 5 Azs 137/2022-46, a tam vymezená hlediska, že: *„Kriminální minulost cizince jistě může být základem úvahy o tom, zda i do budoucna představuje důvodné nebezpečí, že by mohl opět závažným způsobem narušit veřejný pořádek. Při posuzování tohoto rizika je však kromě závažnosti a povahy spáchaných trestných činů třeba zkoumat i další aspekty předmětného případu, jako je např. předcházející bezúhonnost či naopak opakování trestné činnosti, chování cizince ve vazbě či ve výkonu trestu a po propuštění, případně motiv, který jej ke spáchání* Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

trestného činu vedl, jeho postoj k dosavadní trestní činnosti atd.“ Žalovaný přitom v napadeném rozhodnutí pouze opakovaně konstatoval odsouzení žalobce pro závažný zločin, z něhož paušálně dovozuje, že je z tohoto naprosto zřejmé, že v daném případě byla splněna podmínka pro zrušení trvalého pobytu dle § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p., neboť cizinec byl prokazatelně odsouzen. Požadavky kladenými čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice se však žalovaný vůbec ve svém rozhodnutí nezabýval. Žalovaný odkazoval pouze na závažnost odsouzení a dle žalobce pominul posoudit okolnosti jako je chování žalobce ve výkonu trestu, předchozí bezúhonnost, a tyto zcela bagatelizuje a odmítá jako irrelevantní. Napadené rozhodnutí je tak zjevně nezákonné, když je zcela nepřezkoumatelné s ohledem na požadavky kladené na odůvodnění rozhodnutí citovaným článkem pobytové směrnice.

4. Žalobce dále namítal, že žalovaný v řízení zcela nedostatečně a v rozporu s § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „s. ř.“) posoudil otázku přiměřenosti rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce ve vztahu k jeho soukromému životu, tedy neprovedl úvahy o tom, jaká je intenzita integrace žalobce do společnosti v České republice, když žalovaný měl tyto informace k dispozici, avšak řádně se s nimi nevypořádal, ačkoliv zákon výslovně limituje zrušení trvalého pobytu podmínkou přiměřenosti rozhodnutí. Žalobce připustil, že si následky a problémy ve spojení se svým odsouzením sám zavínil, na druhou stranu pak zrekapituloval a zdůraznil své vazby na území České republiky. Dále uvedl, že v zemi původu již nikoho nemá a neměl by se kam vrátit. Dále uvedl, že do země původu by jej nemohla následovat rodina, která je usazená v České republice a která zde má i zdroj svých příjmů. Žalobce trval na tom, že zrušením trvalého pobytu dojde k jeho trvalému či dlouholetému odloučení od rodiny, bez možnosti návratu k ní. Žalovaný přitom otázku dopadů do rodinného a soukromého života manželky a dětí nijak nezodůvodnil, vyjma nejlepšího zájmu dítěte, které však hodnotil zcela jednostranně a povrchně. Napadené rozhodnutí je tak dle žalobce v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně základních práv a lidských svobod, či Úmluvy o právech dítěte a § 174a z. o. p.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný k výzvě soudu předložil příslušný spisový materiál spolu s písemným vyjádřením k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí, neboť ji shledává nedůvodnou. K věci žalovaný uvedl, že svým rozhodnutím ze dne 27. 3. 2023, č. j. OAM-3542-36/ZR-2021, žalobci zrušil platnost povolení k trvalému pobytu, a to z důvodu uvedeného v § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. Rozhodnutí bylo žalobci doručeno do Vazební věznice Bělušice, kde ho převzal do vlastních rukou dne 30. 3. 2023. Řízení bylo zahájeno dne 3. 12. 2021, kdy žalovaný doručil žalobci oznámení o zahájení řízení. V návaznosti na právo žalobce seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, kterého využil, zaslal žalobce žalovanému přípis nazvaný Vyjádření k podkladům rozhodnutí, v němž se vyjadřoval k důvodům zahájení řízení a k jeho průběhu a dále k jeho dosavadnímu pobytu na území České republiky.
6. K námitce žalobce, že žalovaný hodnotil jednání žalobce a jím spáchané trestně závažné jednání pouze z hlediska generální prevence, k čemuž žalobce odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, pak žalovaný uvedl, že zrušení trvalého pobytu v daném případě nelze považovat za generální prevenci. Zrušení trvalého pobytu žalobci je založeno na skutečnosti, že páchal zvláště závažnou drogovou trestnou činnost tak, jak bylo v napadeném rozhodnutí zcela jasně a podrobně popsáno, tedy na základě konkrétního jednání a chování žalobce, kdy bylo zohledněno jakou trestnou činnost páchal, jak dlouho, společenská nebezpečnost tohoto jednání, ale i to, jak značný celospolečensky naprosto negativní dopad tato trestná činnost spočívající ve výrobě drog má, včetně toho, že na sebe váže druhotnou trestnou činnost, kterou páchají často uživatelé drog s cílem obstarat Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

si finanční prostředky k nákupu drogy. Žalovaný pak přihlédl i k výši a druhu uloženého trestu odnětí svobody v délce trvání sedm a půl roku. Za rozhodnutí na základě generální prevence, které by se dalo považovat za nezákonné, by bylo nutné dle žalovaného považovat takové rozhodnutí, kdy by byl trvalý pobyt žalobce zrušen s odůvodněním, že je občan Vietnamu a občané Vietnamu se zde ve velkém dopouští drogové trestné činnosti, proto je nutné všem občanům Vietnamu trvalý pobyt zrušit, aby nemohli páchat drogovou trestnou činnost v budoucnu. Nic z toho ale v napadeném rozhodnutí uvedeno není.

7. K námitce žalobce, že žalovaný postupoval v řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu v rozporu s § 3 a § 68 odst. 3 s. ř., když nezjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tedy nedostal naplnění zásady materiální pravdy, zejména nezjistil všechny skutečnosti svědčící ve prospěch účastníka řízení, žalovaný uvedl, že v daném případě důkladně posuzoval na jedné straně veřejný zájem, závažnost spáchaného trestného činu a formu a výši trestu a na druhé straně zejména soukromý a rodinný život žalobce, včetně dopadu napadeného rozhodnutí na děti žalobce. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl své závěry, jimiž zjištěné skutečnosti hodnotil a náležitě vysvětlil, i s oporou v judikátech soudů. Dále uvedl, jak ke svým skutkovým zjištěním a právním závěrům dospěl a zdůraznil, že učinil vše, aby žalobce mohl uplatnit všechny okolnosti svědčící v jeho prospěch. Dále popsal průběh a zjištění správního řízení a vlastní úvahy vedoucí k přijetí napadeného rozhodnutí. Těžištěm argumentace žalovaného je pak především skutečnost, že to byl žalobce, kdo zapříčinil svým jednáním své odsouzení k trestu odnětí svobody v délce trvání 7,5 roku, když se dopustil zvláště závažné drogové trestné činnosti, a zapříčinil si sám neblahé dopady do svého života i do života svých dětí. Přiměřenost zásahu napadeného rozhodnutí je pak dána poměřením porušení veřejného pořádku a porušením práv žalobce jako jednotlivce, které žalovaný v napadeném rozhodnutí obsáhle odůvodnil ve vztahu k životu žalobce a k právům jeho dětí, k čemuž odkázal a citoval rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu (zejména ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012-39, 12. 1. 2017, č. j. 10 Azs 312/2016-59, ze dne 23. 12. 2019, sp. zn. 10 Azs 262/2019, a ze dne 11. 3. 2021, sp. zn. 7 Azs 313/2020). Nadto žalovaný upozornil, že žalobce započal s pácháním trestné činnosti v době po narození svých dětí, prokazatelně mu tak na rodině nezáleželo a musel si být vědom, že jej za uvedenou činnost může postihnout trest odnětí svobody a zrušení povolení k trvalému pobytu. Žalobce měl, nebo mohl vědět, že páchání zvláště závažné drogové trestné činnosti mu v případě odhalení a odsouzení přivodí jak trest v rovině trestněprávní, tak s ním bude zahájeno správní řízení ve věci zrušení jeho povolení k trvalému pobytu. V tomto směru zdůraznil, že neznalost zákona neomlouvá.
8. Pro úplnost žalovaný uvedl, že podle svého názoru v rámci řízení postupoval v souladu se zásadami správního řádu, tedy postupoval v souladu s příslušnými zákony a ostatními právními předpisy (zejména v souladu s z. o. p a s. ř.) a postupoval rovněž v souladu s veřejným zájmem, dále šetřil práva dotčených osob nabytých v dobré víře a zjistil stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Napadené rozhodnutí je s přihlédnutím ke všem zjištěným skutečnostem dle jeho názoru přiměřené a je v souladu s uvedenými ustanoveními, když obsahuje veškeré náležitosti uvedené v § 68 odst. 3 s. ř.

Posouzení věci soudem

9. O žalobě soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl bez jednání, neboť žalovaný vyjádřil s takovým projednáním věci výslovný souhlas a žalobce se po řádném poučení, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřil.

10. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty od doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým bylo žalobci, jako cizinci se státní příslušností Vietnam, zrušeno jeho povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, a kterým byl žalobci současně udělen výjezdní příkaz. Popsané rozhodnutí, doručené žalobci dne 30. 3. 2023, bylo výsledkem správního řízení žalovaného, zahájeného oznámením o zahájení správního řízení, které bylo žalobci doručeno dne 3. 12. 2021, a to pro jeho odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V průběhu správního řízení byl žalobce seznámen s podklady pro rozhodnutí a vyslechnut. Při výslechu pak žalobce potvrdil svůj vztah k manželce a ke svým šesti dětem, z nichž pouze nejstarší dcera se narodila ve Vietnamu a zbylé děti již v České republice, přičemž dvě nejmladší z nich pobývaly s žalobcem a jeho manželkou v rodinném domě ve vlastnictví žalobce v České republice. Žalobce pečoval s manželkou o děti ve společné domácnosti a finančně vypomáhal zbylým dětem, bydlícím a studujícím v Praze. Žalovanému se ve správním řízení přes opakované pokusy nepodařilo vytěžit manželku žalobce ani provést šetření v jejich domácnosti. K dětem a manželce žalobce žalovaný jejich lustrací zjistil, že jeho manželka T. T. M. H., nar. X, je státní příslušnicí Vietnamu s trvalým povolením k pobytu v ČR; syn P. C. T., nar. X, je státním příslušníkem Vietnamu s trvalým povolením k pobytu v ČR; dcera P. K. C., nar. X, je státní příslušnicí Vietnamu s trvalým povolením k pobytu v ČR; dcera P. P. B., nar. X, je státní příslušnicí České republiky; syn P. C. T., nar. X, je státním příslušníkem České republiky; dcera P. T. D. L., nar. X, je státní příslušnicí Vietnamu s trvalým povolením k pobytu v ČR; dcera P. T. M. H., nar. X, je státní příslušnicí České republiky; a syn J. H., nar. X, je státním příslušníkem České republiky. V samotném rozhodnutí, napadeném žalobou, pak žalovaný popsal skutek vedoucí k odsouzení žalobce k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, jeho rodinné a majetkové poměry, a dále se zabýval dopady zrušení jeho povolení k trvalému pobytu na jeho osobní a profesní život, stejně jako dopady takového rozhodnutí do sféry jeho dětí. Žalovaný poměrně obsáhle, s odkazy na příslušnou rozhodovací praxi soudů, zdůvodnil převahu zájmu na ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti nad zájmy ochrany dotčených práv žalobce a jeho dětí, při posouzení jeho integrace do společnosti, a to s přihlédnutím k nebezpečnosti spáchaného zločinu, z níž dovodil též nebezpečnost žalobce pro chráněné zájmy společnosti.
12. Podle § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p., *ministerstvo rozhodnutím zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže držitel tohoto povolení byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za podmínky, že rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života.

13. Kritéria, podle nichž správní orgány posuzují přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého nebo rodinného života držitele pobytového povolení, demonstrativně stanoví ustanovení § 174a odst. 1 z. o. p., podle kterého *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
14. Pobytová směrnice podle čl. 1 stanoví (a) podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky; (b) právo trvalého pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků na území členských států; (c) omezení práv uvedených v písmenech a) a b) z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Dle čl. 2 bodu 1. pobytové směrnice se pro účely této směrnice rozumí "občanem Unie" osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu; dle bodu 2. písm. c) citovaného článku jsou pak „rodinným příslušníkem“ též potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami. S ohledem na uvedené pak soud uzavřel, že v řešené věci je na místě aplikovat též právě pobytovou směrnici s ohledem na to, že rodinnými příslušníky žalobce jsou též jím vyživovaní potomci v přímé linii, občané Unie.
15. Podle čl. 27 odst. 1 pobytové směrnice s výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům. Podle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, opatření přijatá z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.
16. Nejvyšší správní soud se ke způsobu aplikace pobytové směrnice v obdobné věci v rozsudku ze dne 30. 1. 2020, č. j. 4 Azs 339/2019–27, vyjádřil tak, že: „rozpor mezi jazykovým zněním § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. a čl. 27 odst. 1 a 2 pobytové směrnice je možné překlenout za pomoci institutu nepřímého účinku směrnice. Ten lze popsat jako určitou modifikaci ustanovení vnitrostátního práva, která vyhovuje obsahovým požadavkům práva unijního, byť samotná norma vnitrostátního práva nepozbývá platnosti a nadále je zdrojem práv a povinností pro její adresáty (srov. kupř. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. 7. 2006, Adeneler a další, ve věci C-212/04). Správní orgán tak může kromě § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. aplikovat také znění obsahově nejbližšího písmena a) téhož ustanovení zahrnující podmínku ohrožení bezpečnosti státu nebo závažného narušení veřejného pořádku, která umožňuje její výklad ve světle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, včetně hodnocení osobního chování dotyčné osoby.“ Uvedený způsob aplikace pobytové směrnice na vnitrostátní úpravu v z. o. p. pak posoudil též Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, kterým citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu zrušil, když uvedl, že: „mu nepřisluší hodnotit soulad národních předpisů se sekundárním unijním právem. Způsob aplikace unijního práva jako Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

bezprostředně použitelného práva (jakožto i případná "neaplikace" národních předpisů, které jsou s unijní úpravou v rozporu) je v kompetenci obecných soudů, které mají v případě pochybností možnost, případně i povinnost obrátit se na Soudní dvůr EU s předběžnou otázkou podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie [viz bod 48 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 56/05 ze dne 27. 3. 2008 (N 60/48 SbNU 873; 257/2008 Sb.)]. V nyní projednávané věci tedy je v kompetenci správních soudů posoudit, zda je třeba aplikovat § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. prostřednictvím institutu nepřímého účinku pobytové směrnice, nebo zda je třeba uvedené ustanovení neaplikovat pro přímý rozpor se Směrnicí.“ V citovaném nálezu tak Ústavní soud připustil určité napětí mezi požadavky vyplývajícími z čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice a dikcí ustanovení § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p., neboť namísto požadavku na individualizaci posouzení okolností spáchání trestného činu a pravděpodobnosti opakování deliktního jednání (viz čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice), předpokládá § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. automatickou spojitost mezi odsouzením za trestný čin a zrušením pobytového oprávnění. Podstatné však je, že Ústavní soud nepopřel možnost překlenout tento deficit vnitrostátní úpravy cestou aplikace nepřímého účinku předmětného článku pobytové směrnice, jak se o to pokusil Nejvyšší správní soud (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2020, č. j. 4 Azs 339/2019–27). Důvodem pro zrušení popsaného rozsudku Nejvyššího správního soudu nebyla tak snaha soudu vyložit § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. eurokonformním způsobem, ale naopak zjištění, že tento deklarovaný postup nebyl reálně naplněn (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 6/2019-42).

17. V intencích citovaných závěrů nálezu Ústavního soudu a s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 6/2019-42), soud nejprve uvádí, že norma obsažená v § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. v rozhodném znění neodpovídá znění čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Tento deficit zákonné úpravy pak lze dle názoru soudu v souladu s citovanými rozhodnutími Nejvyššího správního soudu překlenout právě cestou aplikace nepřímého účinku čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, k jejíž aplikaci žalovaný nepřistoupil, jak bylo namítáno žalobcem.
18. Ústavní soud se ke vztahu § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. a čl. 27 směrnice vyjádřil konkrétně v již citovaném nálezu sp. zn. I. ÚS 945/20 ze dne 16. 12. 2020, a to tak, že konstatoval porušení práva žalobce na soudní ochranu a poté, co vyložil požadavky čl. 27 pobytové směrnice, když správním soudům vytknul, že dostatečně a eurokonformním způsobem svoje rozhodnutí neodůvodnily. Podle Ústavního soudu „z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů ani správních soudů žádným způsobem nevyplývá, na základě jakých skutečností právě stěžovatelova osobní chování představuje reálné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti ve výše vyloženém smyslu.“ (viz bod 45 nálezu). Ústavní soud shrnul, že „správní orgány ani správní soudy v napadených rozhodnutích nezmiňují kromě jednání představujícího skutkovou podstatu trestného činu, za který by stěžovatel odsouzen, žádné konkrétní okolnosti jeho osobního jednání, dokazující, že právě stěžovatelovo osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti. Nepřímý účinek směrnice tedy uplatněn nebyl a správní orgány i správní soudy porušily zákaz automatické spojitosti mezi odsouzením pro trestný čin a zrušením povolení k trvalému pobytu – jinak řečeno, správní orgány a správní soudy neposuzovaly osobní jednání stěžovatele, jak to požaduje čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Z výše shrnutých požadavků unijního práva a judikatury Soudního dvora EU vyplývá, že zkoumání existence skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti přísluší vnitrostátním orgánům v každém jednotlivém případě, což nemůže nahradit národní zákonodárce obecnou identifikací důvodu pro omezující opatření, jak to učinil český zákonodárce v § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. (pravomocné odsouzení jednotlivce za spáchání úmyslného trestného činu k Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce nepřevyšující 3 roky). Správní orgány a správní soudy však z takové obecné identifikace v případě stěžovatele vycházely a automaticky zrušily povolení k trvalému pobytu, aniž by dostatečně zkoumaly další okolnosti.“ (srov. bod 51 nálezů). Ústavní soud přitom vyložil, že je nutno rozlišovat mezi posuzováním důvodu ke zrušení povolení k trvalému pobytu a hodnocením přiměřenosti takového opatření. Konstatoval, že „v rámci prvního je podle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice třeba posoudit, zda osobní chování dotyčného jednotlivce představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. To mimo jiné znamená, že vnitrostátní orgány (resp. soudy) musí kromě existence předchozího odsouzení vzít v úvahu další okolnosti jako například uložený trest, míru zapojení jednotlivce do trestné činnosti, rozsah způsobené škody, četnost trestných činů, tendenci k opakování trestné činnosti či chování stěžovatele v době po odsouzení (viz bod 39). Teprve v rámci posouzení proporcionality opatření je pak třeba hodnotit, zda je potenciální zrušení povolení k trvalému pobytu v souladu se zásadou přiměřenosti, a to zejména s ohledem na skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na daném území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě, intenzita vazeb na zemi původu atd. V tomto kroku je pak možné zhodnotit i stupeň závažnosti protiprávního jednání, tj. hodnotit obecnou a typovou společenskou nebezpečnost spáchaného zločinu tak, jak správní orgány učinily ve vztahu k zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy; zároveň je v tomto kroku možné vzít v úvahu zdravotní stav dotčené osoby, jak to učinily správní orgány.“

19. V napadeném rozhodnutí žalovaného pak dle názoru soudu nelze nalézt úvahu o dalších okolnostech ve vztahu k žalobci a k dalším skutečnostem, které by ve vztahu k jeho osobě a jeho chování implikovaly ohrožení některého ze základních zájmů společnosti v době po odsouzení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze obecně, byť ve značném rozsahu, uvedl okolnosti trestné činnosti žalobce a nebezpečnost trestného činu jako závažnou, ovšem okolnosti trestné činnosti nijak blíže nespecifikoval ve vztahu k osobě žalobce, ani konkrétně nevysvětlil, proč právě u žalobce lze předpokládat, že bude mít tendenci páchat obdobnou trestnou činnost i v budoucnu (míru zapojení žalobce do trestné činnosti, rozsah způsobené škody, četnost trestných činů, tendenci k opakování trestné činnosti či chování stěžovatele v době po odsouzení). Žalovaný naopak odůvodnil svoje rozhodnutí skutečnostmi a tvrzeními (odsouzení pro drogový delikt, obecné poznatky ohledně trestné činnosti osob na droze závislých a komunity Vietnamců), které nesouvisí přímo s osobou žalobce a jeho protiprávním jednáním, ale s generální prevencí, jak žalobce v žalobě namítal. Přitom v případě okolností trestné činnosti, vztahující se právě k osobě žalobce, se jedná právě o skutečnosti, které by bylo třeba vzít v rámci eurokonformního výkladu § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. nepochybně v úvahu. Ve vztahu k žalobci pak žalovaný dovozuje pouze jeho bezohlednost, a to ze skutečnosti, že popsanou trestnou činnost páchal i při vědomí možného budoucího odsouzení a existenci jeho rodiny, včetně nezletilých dětí, a dále vycházel ze závažnosti spáchaného zločinu a uloženého trestu odnětí svobody.
20. K argumentaci žalovaného pak soud dodává, že generální prevencí není v tomto smyslu míněno generální odsouzení např. vietnamské komunity, či jiné skupiny osob pro obecné kriminogenní faktory, jak uváděl žalovaný, ale generální posouzení žalobce, jako osoby, která byla v minulosti odsouzena za obdobný zločin jako právě žalobce, za trestný čin související s výrobou a distribucí drog, jako nebezpečnou pro chráněné zájmy společnosti, právě bez přihlídnutí ke konkrétním okolnostem týkajícím se právě žalobce, jak je též vyžadováno Ústavním soudem v citovaném nálezu.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

21. V rozhodnutí tedy sice byly zmíněny konkrétní skutkové okolnosti trestného činu, za kterých byl žalobce odsouzen, ale nebyly hodnoceny ve vztahu k žalobci takovým způsobem, aby ukazovaly na skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, zejména pro dobu po jeho odsouzení. Nepřímý účinek čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, jak již bylo uvedeno shora, nebyl řádně uplatněn a žalovaným byl porušen zákaz generální prevence, neboť automaticky vycházel pouze z odsouzení žalobce za shora uvedený trestný čin. Proto soud shledal v napadeném rozhodnutí nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů pro rozhodnutí.
22. Pokud jde o námitky žalobce vůči posouzení přiměřenost dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života, soud za dané situace neshledává potřebu se touto otázkou zabývat. Jak vysvětlil Ústavní soud v bodu 52 shora citovaného nálezu, povinnost posoudit přiměřenost rozhodnutí z hledisek zmíněných v § 174a z. o. p. nastupuje teprve tehdy, jsou-li naplněny podmínky pro zrušení povolení k trvalému pobytu. Protože v žalobcově případě tato otázka nebyla žalovaným posouzena dostatečně, bylo by předčasné zabývat se zásahem do žalobcova soukromého a rodinného života. Přiměřenost zrušení trvalého pobytu bude žalovaný znovu posuzovat, a to i s přihlédnutím k případným změnám pro takové posouzení rozhodných skutečností.
23. Nad rámec potřebného lze pouze poznamenat, že pokud žalovaný v rámci úvah o přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu přihlédl k obecné a typové společenské nebezpečnosti zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, rozmáhajícího se ve vietnamské komunitě, nelze jeho postupu ničeho vytknout. Rovněž rodinné poměry žalobce nebyly ze strany žalovaného bagatelizovány. Správní orgány rozhodující o zrušení pobytového oprávnění jsou povinny a současně oprávněny učinit si vlastní úvahu v tom směru, jak intenzivní má cizinec soukromý a rodinný život a případný zásah do něj poměřovat s veřejným zájmem na ochraně významných zájmů společnosti.
24. Soud uzavírá, že rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu postrádalo uvedení důvodů, jež by odpovídaly eurokonformnímu výkladu § 87l odst. 1 písm. e) z. o. p. Soud tedy podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s.
25. V dalším řízení je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vysloveným právním názorem soudu vázán. Bude na žalovaném, aby znovu posoudil důvody pro zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce, a to eurokonformním způsobem, a uvedl přezkoumatelné úvahy ohledně otázky, zda okolnosti spáchání zločinu žalobcem a jeho odsouzení, spočívající výhradně v jeho osobním chování, představují skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, a poté přistoupil k novému posouzení přiměřenosti ukončení trvalého pobytu žalobce na území České republiky.
26. Součástí rozhodnutí soudu je i výrok o náhradě nákladů řízení. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
27. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11 228 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

d) a § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT] a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů právního zástupce žalobkyně [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 AT], a dále z náhrady DPH ve výši 21 % z odměny za zastupování a z určených náhrad ve výši 1 428 Kč, když žalobce byl při činění nahrazovaných úkonů právní služby zastoupen advokátem, který je plátcem DPH (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 26. července 2023

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.